

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ

Дзяржаўная навуковая ўстанова
«ЦЭНТР ДАСЛЕДАВАННЯЎ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ,
МОВЫ І ЛІТАРАТУРЫ НАН БЕЛАРУСІ»

Філіял «ІНСТЫТУТ МАСТАЦТВАЗНАЎСТВА,
ЭТНАГРАФІІ І ФАЛЬКЛОРУ ІМЯ КАНДРАТА КРАПІВЫ»

ЗБОРНІК ДАКЛАДАЎ І ТЭЗІСАЎ
VIII МІЖНАРОДНАЙ НАВУКОВА-
ПРАКТЫЧНАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ
«ТРАДЫЦЫІ І СУЧАСНЫ СТАН
КУЛЬТУРЫ І МАСТАЦТВАЎ»
(Мінск, Беларусь, 7–8 верасня 2017 года, г. Мінск)

Мінск
«Права і эканоміка»
2018

Рэдакцыйная калегія:

А. І. Лакотка (галоўны рэдактар), М. Р. Баразна, Ю.П. Бондар, У.Р. Гусакоў,
К. М. Дулава, А. А. Каваленя, А.А.Лукашанец, У. І. Пракапцоў, Я. М. Сахута, Б. У. Святлоў

341

Зборнік дакладаў і тэзісаў VIII Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Традыцыі і сучасны стан культуры і мастацтваў» (Мінск, Беларусь, 7–8 верасня 2017 года) / гал. рэд. А. І. Лакотка; Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі. – Мінск : Права і эканоміка, 2018. – 790 с.
ISBN 978-985-552-782-5.

У зборніку змяшчаюцца даклады і тэзісы ўдзельнікаў Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Традыцыі і сучасны стан культуры і мастацтваў», якая адбылася 7–8 верасня 2017 года ў г. Мінск. Публікуюцца даследаванні ў галіне архітэктуры, выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, тэатразнаўства, музыкі, кіно, экранных відаў мастацтва. Разглядаюцца актуальныя задачы сучаснай культуры і захавання нацыянальных культур і гістарычна-культурнай спадчыны ў сучасных умовах.

Кніга адрасуецца мастацтвазнаўцам, этнолагам, фалькларыстам, усім, хто цікавіцца традыцыйнай беларускай культурай.

УДК [008+7](06)6.09
ББК 63.5

Навуковае выданне

**Зборнік дакладаў і тэзісаў VIII Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі
«ТРАДЫЦЫІ І СУЧАСНЫ СТАН КУЛЬТУРЫ І МАСТАЦТВАЎ»
(Мінск, Беларусь, 7–8 верасня 2017 года)**

Рэдактар *Д.М. Алексенка*
Тэхнічны рэдактар *В.Р. Гаўрыленка*

ISBN 978-985-552-782-5

Падпісана да друку 23.05.2018 Фармат 60х84 1/8
Папера афсетная Гарнітура Times New Roman
Друк лічбавы Ум.-др.арк 99,5 Ул.-выд.арк. 100,0 Наклад 40 экз. Заказ № 2663
ВТАА «Права і эканоміка» 220072 Мінск Сурганава 1, корп. 2 Тэл. 284 18 66,
e-mail: pravo-v@tut.by; pravo642@gmail.com
Надрукавана на выдавецкай сістэме KONICA MINOLTA ў ВТАА «Права і эканоміка» Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі ВВРДВ, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь 17 лютага 2014 г.
у якасці выдаўца друкаваных выданняў за № 1/185

ISBN 978-985-552-782-5

© ДНУ «Цэнтр даследаванняў беларускай культуры,
мовы і літаратуры НАН Беларусі», 2018
© Афармленне. ВТАА «Права і эканоміка», 2018

Якіменка Т. С.

БАЛАДА Ў МУЗЫЧНА-ГІСТАРЫЧНЫХ СТЫЛЯХ
ВУСНАТРАДЫЦЫЙНАЙ ПЕСНЯТВОРЧАСЦІ БЕЛАРУСАЎ 635

**ЧАСТКА 4 ПРАБЛЕМЫ ЗАХАВАННЯ І ПАПУЛЯРЫЗАЦЫІ
КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ 641**

Агеева Л. Е.

К ВОПРОСУ О СЕМАНТИКЕ ЧЕРНОЙ ВЫШИВКИ
В НАРОДНОМ КОСТЮМЕ 641

Анцыповіч М. В.

ЭТЫЧНЫЯ АСПЕКТЫ АСЭНСАВАННЯ ПАВЕРУ (КРЭДЫТУ)
У СПАДЧЫНЕ АДАМА БІЛЬДЗЮКЕВІЧА 645

Баранова А. С.

КУЛЬТУРНЫЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ КИТАЙСКОЙ
МУДРОСТИ 647

Белько О. А.

ЧЕРЕПИЧНОЕ ПРОИЗВОДСТВО – СОСТАВНАЯ ЧАСТЬ ЭКОНОМИЧЕСКОГО
РАЗВИТИЯ ПОЛТАВСКОЙ ГУБЕРНИИ (1894–1906 ГГ.) 653

Варатнікова А. А.

ДАСЛЕДАВАННІ ПОЛАЦКІХ РЭАЛІЙ: АРХЕАЛОГІЯ І КУЛЬТУРА
НЕПАДЗЕЛЬНЫЯ (ДА 90-ГОДДЗЯ ГЕОРГІЯ ШТЫХАВА) 656

Волкова М. С., Григорьева М. Н.

ИДЕАЛ ЖЕНСКОЙ КРАСОТЫ В КИТАЕ 658

Гецэвіч Ю. С., Дзенісюк Д. А., Марчык М. У., Крывальцэвіч А. В.,

Станіславенка Г. Р., Шыбоко М. В.

МАБІЛЬНАЯ ПРАГРАМА-АЎДЫЯГІД ЯК СРОДАК ЗБОРУ
І ПАПУЛЯРЫЗАЦЫІ КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ 661

Голубь Н. А.

КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ КАК РЕСУРС РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИЙ 663

Давлатова С. Т.

ВОЗРОЖДЕНИЕ ТРАДИЦИЙ УЗБЕКСКОГО НАРОДНОГО ПРОМЫСЛА В ГОДЫ
НЕЗАВИСИМОСТИ 666

Денисенко Е. П.

СБОРНИКИ ПЕСЕН XVIII ВВ. В ФОНДАХ ОТДЕЛА РЕДКИХ КНИГ И РУКОПИСЕЙ
ЦНБ НАН БЕЛАРУСИ 673

Змитрович И. О.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ ЛИТОВЦЕВ В
ГРОДНЕНСКОЙ ОБЛАСТИ ПО СОХРАНЕНИЮ И РАЗВИТИЮ
НАЦИОНАЛЬНОГО ЯЗЫКА И КУЛЬТУРЫ 676

Ионесов В. И.

К ВОПРОСУ О ДИАЛОГЕ КУЛЬТУР В КОНФЛИКТУЮЩЕМ МИРЕ 679

Ионесов В. И., Куруленко Э. А.

ОБРАЗ ГОРОДА В ПРОСТРАНСТВЕ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ
(ОПЫТ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ САМАРЫ И САМАРКАНДА) 681

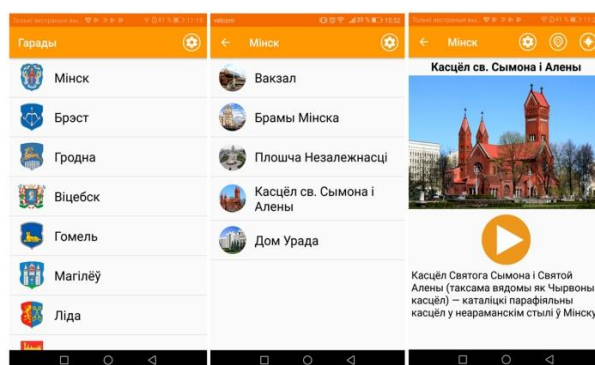
Гецэвіч Ю. С., Дзенісюк Д. А., Марчык М. У.,
Крывальцэвіч А. В., Станіславенка Г. Р., Шыбко М. В.
(Рэспубліка Беларусь, г. Мінск)

МАБІЛЬНАЯ ПРАГРАМА-АЎДЫЯГІД ЯК СРОДАК ЗБОРУ І ПАПУЛЯРЫЗАЦЫІ КУЛЬТУРНАЙ СПАДЧЫНЫ

У Рэспубліцы Беларусь налічваецца каля 27 000 населеных пунктаў, сярод якіх 110 гарадоў. Праведзенае аўтарамі артыкула даследаванне мабільных праграм, прадстаўленых на пляцоўцы Google Play Market паказала, што толькі каля 20 беларускіх гарадоў прадстаўлены ў адной з турыстычных праграм (аўдыягідзе, турыстычным даведніку і г. д.).

Згодна з заявай кіраўніка каманды Google Search Амита Сінгхала, летам 2015 года колькасць запытаў з мабільных прылад у Google упершыню перавысіла колькасць запытаў са стацыянарных платформ [3]. Колькасць карыстальнікаў мабільнымі прыладамі павышаецца, з чым расце і попыт на мабільныя праграмы.

Мабільныя праграмы ў турыстычнай сферы дапамагаюць арыентавацца не толькі ў геаграфічнай, але і ў культурнай прасторы краін. Супрацоўнікамі лабараторыі распазнання і сінтэзу маўлення была распрацаваная мабільная праграма-аўдыягід KrokApp (мал. 1), якая дазваляе турыстам атрымліваць інфармацыю пра славутасці і культурныя каштоўнасці Беларусі без удзелу прафесійных гід-аў.

Малюнак 1 – Знешні інтэрфейс праграмы KrokApp

Мабільная праграма прадугледжвае наступныя асноўныя магчымасці:

- выбар мовы (беларуская, англійская і руская), што пашырае выкарыстанне аўдыягіда не толькі на ўнутраных, але і на ўязных турыстаў;
- выбар карыстальнікам колькасці вольнага часу;
- пабудова карыстальніцкага маршруту з дапамогай GPS-тэхналогіі і ўлікам колькасці вольнага часу;
- магчымасць праслухаць аўдыязапісы невялікага аб'ёму з інфармацыяй пра тую ці іншую славутасць.

Стандартны сцэнар карыстання праграмай наступны: карыстальнік пазначае колькасць вольнага часу, праграма будзе маршрут па бліжэйшых славутасцях адпаведна часу. Карыстальнік праходзіць пабудаваным маршрутам і пры набліжэнні да славутасці слухае аўдыязапіс са звесткамі пра славутасць, які ўключаецца аўтаматычна.

У праграме прадстаўлены наступныя віды славутасцяў:

- духоўная спадчына (цэрквы, касцёлы, сінагогі, малітоўныя дамы і інш.);
- абарончыя пабудовы (замкі, крэпасці, фартэцыі і г. д.);

вод зможа складаць платныя і бясплатныя маршруты, якія змогуць быць пройдзеныя карыстальнікамі шмат разоў без непасрэднага ўдзелу гіда.

Літаратура

1. KrokApp [Электронны рэсурс] // Google Play. 2017. – Рэжым доступу: <https://play.google.com/store/apps/details?id=by.ssr.krokapp>. – Дата доступу: 20.08.2017.
2. KrokApp персанальны аўдыягід па гарадах Беларусі [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://krokapp.by/>. – Дата доступу: 10.09.2017.
3. Zakrzewski, Cat. Mobile Searches Surpass Desktop Searches At Google For The First Time [Electronic resource] // Cat Zakrzewski. – Mode of access: <http://techcrunch.com/2015/10/08/mobile-searches-surpass-desktop-searches-at-google-for-the-first-time/?ncid=rss#.54rwqr:fdAV>. – Date of access: 20.08.2017.

Голубь Н. А.

(Приднестровье, г. Тирасполь)

КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ КАК РЕСУРС РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИЙ

Своеобразная историческая судьба Приднестровского края и населявших его людей на протяжении многих веков и тысячелетий определялась тем обстоятельством, что эти земли представляли собой контактную зону, т. е. территорию, где обитали, смешивались, ассимилировались многие народы и цивилизации [1, с. 12]. Появление людей на территории современного Приднестровья датируется древнекаменным веком – ранним палеолитом, как минимум, около 300 тысяч лет назад [2, с. 20]. Свой отпечаток на развитие региона оставили киммерийцы, скифы, а затем сарматы. Не обошла территорию края и греческая колонизация, приведшая к распространению эллинистической цивилизации на землях Приднестровья. О влиянии Трипольской культуры на развитие Приднестровского края свидетельствуют находки в южной части региона – это различного рода сосуды, фигурки людей и животных и непосредственно сами поселения [1, с. 12]. И по сей день культура и искусство Приднестровья подвержены влиянию соседних республик – Молдовы и Украины, с которыми граничит наша республика.

Все это привело к уникальному конгломерату того историко-культурного наследия республики, которое нуждается в сохранении, защите и дальнейшем его развитии. Такие памятники истории, археологии, культуры, ландшафтной архитектуры, геологические памятники европейской и мировой значимости, как жемчужина республики исторический комплекс «Бендерская крепость», Колкотова балка в Тирасполе, природный заповедник «Ягорлык» в Дубоссарах, Ново-Нямецкий Кицканский монастырь, в с. Хрустовое – имение декабриста Юшкевича, музей А. Г. Рубинштейна в Рыбнице, в г. Каменке – походный дворец графини Трубецкой и литературно-мемориальный музей П. П. Вершигоры, парк-памятник садово-паркового искусства в Чобручах, и многие другие объекты культурного наследия, этнографии, народных промыслов и ремесел, центры прикладного искусства могли бы стать основой для того, чтобы наша молодая и пока не признанная страна – сделала все для процветания культуры и развития своей территории.

Приднестровская земля подарила всему миру имена таких выдающихся деятелей культуры как художника-авангардиста, создателя «лучизма» – Ларионова М. Ф., величайшего композитора – Дога Е. Д. писателя, Героя Советского Союза – Вершигору П. П., музыкального деятеля и композитора – Рубинштейна А. Г., известного болгарского писателя – Стаматова Г. П., украинского театрального деятеля и актера, народного артиста СССР – Шумского Ю. В., хореографа и кинематографиста, создателя израильского национального танца «Хора Агадати» – Каушанского Б. Л. (Барух Агадати), народного артиста СССР, оператора и режиссёра документального кино – Учителя Е. Ю., народного художника СССР, известного молдавского графика – Богдеско И. Т. и др. Их наследие, при гра-